خون
فصلنامه پژوهشی
دوره ۱۳ شماره ۴ زمستان ۹۵ (۳۴۷-۳۴۰)

مقاله کوتاه

انگیزه و آگاهی اهداکنندگان جوان خون در استان کرمان در سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۸۸

آزیتا چگینی[۱]، بتول روحی[۲]

چکیده

سابقه و هدف

اهداکنندگان خون داوطلبانه و بدون پاداش، خون اهدا می‌نمایند و نیمی از آن‌ها را، جوانان تشکیل می‌دهند. هدف از این مطالعه، انگیزه اهداکنندگان جوان جهت اهدای خون بود.

مواد و روش‌ها

این مطالعه مقطعی- توصیفی بر روی ۱۰۰۰ اهداکننده در محدوده سنی ۳۰- ۱۸ سال انجام شد. پرسشنامه‌ای که قبلاً روایی سنجی شده بود در سه بخش اطلاعات فردی، انگیزه و میزان آگاهی در مورد انتقال خون ارائه شد. برای تجزیه و تحلیل از آزمون کای‌دو و SPSS ۱۱/۵ استفاده گردید.

یافته‌ها

شایع‌ترین انگیزه اهداکنندگان، کمک به هم‌نوع در ۸۹/۲٪ بود. از بین آن‌ها ۱۸/۴٪ انجام آزمایش‌های رایگان و ۲۱/۸٪ انجام آزمایش HIV را به میزان زیادی در انگیزه‌شان جهت اهدای خون مؤثر دانستند. میانگین سن افراد مورد مطالعه ۲۴/۶ سال بود. ۸۲/۱٪ اهداکنندگان مرد و ۱۷/۹٪ زن بودند. ۷۱/۱٪ آن‌ها مجرد و ۳۳/۴٪ لیسانس و بالاتر داشتند. ۸۴/۱٪ آنان از شرایط اهدای خون آگاهی داشته و ۱۵/۹٪ اظهار بی‌اطلاعی کرده بودند. تنها ۱۲/۴٪ از دوره پنجره در بعضی ازبیماری‌های منتقله از خون آگاهی داشتند.

نتیجه‌گیری

به نظر می‌رسد آگاهی و علم در خصوص اهدای خون و روش‌های انتقال بیماری‌ها کافی نبوده و لازم است برنامه‌های آموزشی مورد توجه قرار گیرد تا اهداکنندگان جوان به اهداکنندگان سالم مستمر تبدیل شوند.

کلمات کلیدی: انگیزه اهداکنندگان، HIV

تاریخ دریافت: ۹۴/۱۱/۲۷
تاریخ پذیرش: ۹۵/۸/ ۲

۱- متخصص بیهوشی ـ استادیار مرکز تحقیقات انتقال خون ـ مؤسسه عالی آموزشی و پژوهشی طب انتقال خون ـ تهران ـ ایران
۲- مؤلف مسئول: کارشناس بیولوژی ـ مرکز تحقیقات انتقال خون ـ مؤسسه عالی آموزشی و پژوهشی طب انتقال خون و پایگاه منطقه‌ای انتقال خون کرمان ـ کرمان ـ ایران ـ کدپستی: ۷۶۱۶۸۵۹۹۷۹

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-10-10]

مقدمه

یکی از شعارهای روز جهانی اهداکنندگان «خون بیشتر زندگی بیشتر» است که نشانه‌ای از نیاز بیشتر مردم دنیا به خون و فرآورده‌های خونی است. بر اساس یکی از گزارش‌های سازمان جهانی بهداشت، از ۱۷۳ کشور دنیا سالانه ۹۳ میلیون اهداکننده، اهدای خون می‌نمایند(۱). به دلیل بالا رفتن سطح زندگی، پیشرفت علم، روش‌های جدید درمانی و جراحی، نیاز به خون و محصولات خونی افزایش یافته است(۵-۲). در دسترس بودن خون یک موضوع بسیار مهم برای هر جمعیتی است(۶). برقراری تعادل بین تهیه و درخواست خون، سرویس‌های بانک خون را تحت فشار می‌گذارد تا راه‌های مؤثرتری برای جلب و جذب اهداکنندگان در نظر بگیرند(۷). منابع تهیه خون انواع اهداکنندگان شامل اختیاری(داوطلب) و غیر اختیاری(جایگزین) هستند. اهداکنندگان اختیاری نیز به دو دسته بدون پاداش و کسانی که پاداش دریافت می‌کنند طبقه‌بندی می‌شوند و در اهداکنندگان پولی میزان عفونت بالاتری دیده شده است(۹، ۸). بر این اساس، سازمان جهانی بهداشت و اتحادیه اروپا توصیه نموده است تا خون و محصولات خونی فقط از افراد اختیاری داوطلب غیر پولی و ترجیحاً اهداکنندگان مستمر جمع‌آوری شود(۱۰). یکی از مسایل مهم در مراکز اهدای خون، تبدیل افراد به اهداکنندگان جدید و مستمر وتشویق آنان است تا در آینده بتوان منابع خون را تهیه و پیش‌بینی نمود(۱۱). نظر به این که رفتارها و انگیزه اهداکنندگان مطابق با رسوم، فرهنگ، مذهب وسطح تحصیلات آنان متفاوت است ولی مطالعه‌ها، برجسته‌ترین دلیلی را که افراد یک جامعه اهدای خون می‌نمایند نوع‌دوستی، حمایت از آن جامعه، تعهد خانوادگی و گاهی فشارهای اجتماعی عنوان نموده و موانع اهدای خون را فقدان علم و ترس از آسیب می‌دانند(۱۵-۱۲). گرچه بیشترین انگیزه اهداکنندگان نوع دوستی بوده اما در کشورهایی که اهداکنندگان جوان دارند، کمترین انگیزه اهدای خون کمک به هم‌نوع گزارش شده است(۱۸-۱۶). از آن جایی که تمامی اهداکنندگان سازمان انتقال خون به صورت داوطلبانه و بدون پاداش اهدای خون می‌نمایند و کشور ما دارای یک جامعه جوان است، با توجه به آمار اهداکنندگان خون در سال‌های ۸۶-۸۵ ، حدود ۵۳/۲٪ اهداکنندگان خون را سنین ۳۰-۱۸ سال تشکیل می‌داده و اهداکنندگان خون جوان، از قابلیت اهدای خون طولانی‌تری برخوردار هستند. بدین منظور بر آن شدیم تا انگیزه اهداکنندگان جوان خون و عوامل مؤثر بر تصمیم‌گیری آنان را جهت اهدای خون و رفتارهای مثبت و منفی بررسی کرده و شاید بدین‌وسیله بتوانیم پیشرفتی در زمینه جذب اهداکنندگان سالم و ارتقای سطح سلامت جامعه به دست آوریم.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر یک مطالعه مقطعی توصیفی بود که در سال ۱۳۸۸ بر روی اهداکنندگان خون در محدوده سنی ۳۰- ۱۸ سال انجام شد. این مطالعه در ۴ مرکز ثابت خونگیری در مناطق مختلف شهر کرمان انجام شد. اطلاعات مورد نیاز به کمک پرسشنامه‌ای که قبلاً روایی‌سنجی شده بود، جمع‌آوری گردید. به این ترتیب که اهداکنندگان جوان ۳۰-۱۸ سال که تمایل به شرکت در این تحقیق داشته و دارای شرایط اهدای خون بودند، قبل از اهدای خون و بعد از معاینه و مشاوره لازم در اتاق پزشک پرسشنامه را تکمیل کردند. در این مطالعه به افرادی که تمایل ورود به مطالعه را داشتند اطمینان داده شد که اطلاعات آن‌ها کاملاً مخفی نگهداشته می‌شود و در این خصوص در ابتدای پرسشنامه به اهداکنندگان شرکت‌کننده در طرح اطلاع‌رسانی شده و رضایت آنان کسب گردید. پرسشنامه طراحی شده شامل؛ اطلاعات فردی اهداکننده، انگیزه اهدای خون(انگیزه‌ها شامل کمک به هم‌نوع، حفظ سلامتی خود، سابقه مصرف خون در خانواده و انجام آزمایش‌های رایگان و ...) و بررسی میزان آگاهی افراد در مورد انتقال خون بود. در بخش آگاهی سنجی ۹ سؤال طرح شده بود و هر کدام ۲ نمره داشتند. میانگین نمره آگاهی ۱۵ و حداکثر نمره آگاهی ۱۸ بود. افرادی که نمره آگاهی بالاتر از ۱۵ داشتند آگاهی خوب و زیر ۱۵ آگاهی پایین در نظر گرفته شد. سپس پرسشنامه‌ها جمع‌آوری شده و با نرم‌افزار آماری SPSS ۱۱/۵ و آزمون کای‌دو مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-10-10]

یافته‌ها

در این مطالعه ۱۰۰۰ نفر از اهداکنندگان گروه سنی ۳۰-۱۸ سال در شهر کرمان در فاصله سال‌های ۸۹-۸۸ مورد بررسی قرار گرفتند. میانگین سنی افراد ۲۴/۶ سال بود (جدول ۱). ۱۷۹ نفر زن(۱۷/۹٪) و ۸۲۱ نفر مرد(۸۲/۱٪) بودند. اهداکنندگان از نظر تحصیلات به ۴ گروه تقسیم شدند: زیر دیپلم(۱۰۱ نفر)(۱۰/۱٪)، دیپلم(۳۸۱ نفر) (۳۸/۱٪)، فوق دیپلم(۱۸۴ نفر)(۱۸/۴٪) و لیسانس و بالاتر(۳۳۴ نفر) (۳۳/۴٪). شغل اهداکنندگان به ۴ گروه کارمند، دانشجو، مشاغل خصوصی و سایر طبقه‌بندی گردید.

۱۷۰ (۱۷٪) نفر شاغل در بخش دولتی(کارمند، فرهنگی و کارگر)، ۳۳۶ (۳۳/۶٪) نفر شاغل در بخش خصوصی، ۴۱۵ (۴۱/۵٪) نفر دانشجو و ۷۹ (۷/۹٪) نفر خانه‌دار بودند. افراد مورد مطالعه شامل ۷۱۱ (۷۱/۱٪) نفر مجرد و ۲۸۹ (۲۸/۹٪) نفر متاهل بودند. اهداکنندگان به سه گروه مستمر، با سابقه و بار اول تقسیم شدند. از نظر تحصیلات به ۴ گروه: ۱۰۱ (۱۰/۱٪) نفر زیر دیپلم، ۳۸۱ (۳۸/۱٪) نفر دیپلم، ۱۸۴ (۱۸/۴٪) نفر فوق دیپلم، ۳۳۴ (۳۳/۴٪) نفر لیسانس و بالاتر طبقه‌بندی گردیدند.

شایع‌ترین انگیزه اهداکنندگان، کمک به هم‌نوع در ۸۹۲ (۸۹/۲٪) نفر بود. انگیزه کمک به هم‌نوع (به عنوان یک انگیزه مثبت) با متغیرهای سن و جنس ارتباط معناداری نداشت. از اهداکنندگانی که با انگیزه کمک به هم‌نوع مراجعه نموده بودند، ۱۸۴ نفر آن‌ها(۱۸/۴٪) انجام آزمایش‌های رایگان و ۲۱۸ نفرشان(۲۱/۸٪) انجام آزمایش HIV را به میزان زیادی در انگیزه‌شان جهت اهدای خون مؤثر دانستند(جدول ۱).

افراد با سابقه و مستمر با انگیزه بیشتری نسبت به افراد بار اول خون اهدا کردند. انگیزه اهدا به قصد کاهش غلظت خون با متغیر وضعیت اهدا رابطه معنادار داشت(p=۰/۰۱۹). اهداکنندگان مستمر(۵۴/۵٪) بیشتر از افراد با سابقه و بار اول انگیزه اهدای خونشان کاهش غلظت خون بود. انگیزه حفظ سلامتی تنها با متغیر جنس رابطه معنادار داشت(p= ۰/۰۰۱). انگیزه انجام آزمایش‌های رایگان تنها با شغل رابطه معناداری داشت(p= ۰/۰۱). انگیزه اهدای خون به توصیه پزشک معالج با تأهل رابطه معناداری داشت و افراد متأهل بیشتر از افراد مجرد با انگیزه توصیه پزشک معالج نسبت به اهدای خون اقدام می‌نمودند(p= ۰/۲۵).

جدول ۱: توزیع فراوانی انگیزه اهدای خون در ۱۰۰۰ اهداکننده

انگیزه اهدای خون	زیاد		متوسط		کم		بی‌تاثیر		بدون پاسخ	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کمک به هم‌نوع	۸۹۲	۸۹/۲	۴۹	۴/۹	۵	۰/۵	۹	۰/۹	۵	۰/۵
سابقه نیاز به خون در مورد خود	۱۲۴	۱۲/۴	۹۸	۹/۸	۲۱۵	۲۱/۵	۳۶۰	۳۶	۲۰۳	۲۰/۳
سابقه نیاز به خون در مورد بستگان	۱۵۵	۱۵/۵	۱۰۴	۱۰/۴	۲۵۹	۲۵/۹	۲۸۵	۲۸/۵	۱۹۷	۱۹/۷
حفظ سلامتی	۷۶۰	۷۶	۱۰۶	۱۰/۶	۳۶	۳/۶	۲۰	۲	۷۸	۷/۸
کاهش غلظت خون	۴۴۳	۴۴/۳	۱۸۳	۱۸/۳	۱۲۱	۱۲/۱	۹۶	۹/۶	۱۵۷	۱۵/۷
انجام آزمایش‌های رایگان	۱۸۴	۱۸/۴	۱۳۸	۱۳۸	۲۲۴	۲۲/۴	۲۶۷	۲۶/۷	۱۸۷	۱۸/۷
انجام آزمایش HIV	۲۱۸	۲۱/۸	۱۱۸	۱۱/۸	۱۶۴	۱۶/۴	۳۰۰	۳۰	۲۰۰	۲۰
توصیه پزشک معالج	۱۸۶	۱۸/۶	۹/۴	۹/۴	۱۲۵	۱۲/۵	۳۵۵	۳۵/۵	۲۴۰	۲/۴

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-10-10]

جدول ۲: توزیع فراوانی آگاهی اهداکنندگان از اهدای خون

	بلی		خیر		بدون جواب		نمی‌دانم	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
آگاهی از شرایط اهدای خون	۸۴۱	۸۴/۱	۱۳۲	۱۳/۲	۲۷	۲/۷	–	–
اطلاع از دوره پنجره بیماری‌ها	۱۲۴	۱۲/۴	۸۱۰	۸۱	۶۶	۶/۶	–	–
آگاهی از سیستم خود حذفی	۳۱۹	۳۱/۹	۵۶۱	۵۶/۱	۱۲۰	۱۲	–	–
	جواب صحیح		**جواب غلط**		**بدون جواب**		**نمی‌دانم**	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
آگاهی از آزمایش‌های خون‌های اهدایی	۵۰۸	۵۰/۸	۱۳۴	۱۳/۴	۳۳	۳/۳	۳۲۵	۳۲/۵
آگاهی از راه‌های انتقال ویروس ایدز	۸۸۵	۸۸/۵	۵۴	۵/۴	۶۳	۶/۳	–	–
آگاهی از راه‌های انتقال ویروس هپاتیت B	۵۶۳	۵۶/۳	۳۴۲	۳۴/۲	۹۷	۹/۷	–	–
آگاهی از انواع بیماران محتاج به خون و فرآورده‌ها	۷۳۲	۷۳/۲	۵۲	۵/۲	–	–	۱۹۶	۱۹/۶

بین وضعیت اهدا و آگاهی افراد رابطه معنادار دیده شد و افراد مستمر آگاهی بیشتری از افراد اهداکننده بار اول و با سابقه داشتند(p= ۰/۴۳). تعداد ۸۴۱ نفر(۸۴/۱٪) از شرایط اهدای خون آگاهی داشته و ۱۵۹ اهداکننده(۱۵/۹٪) اظهار بی‌اطلاعی کرده بودند(جدول ۲).

در پرسشنامه، رفتارهای پر خطر اهداکننده مورد پرسش قرار گرفت که ۸/۶٪ از اهداکنندگان رفتارهای پرخطر را ذکر کردند.

۳۱۹ نفر(۳۱/۹٪) از سیستم خود حذفی محرمانه اطلاع و ۹۵ نفر(۹/۵٪) در مراجعه‌های قبلی سابقه خود حذفی داشتند و ۵۶۱ نفر(۵۶/۱٪) از آن بی‌اطلاع بوده و ۱۲۰ نفر (۱۲٪) در این خصوص اظهار نظر نکرده بودند. در انتها مشخص گردید که ۶۳۹ نفر(۶۳/۹٪) گزینه استفاده از خون خود را انتخاب کرده و ۱۶۷ نفر(۱۶/۷٪) عدم استفاده و ۱۹۴ نفر(۱۹/۴٪) به این سؤال پاسخ نداده‌اند(جدول ۲). از ۱۰۰۰ اهداکننده، ۱/۳٪ به علت سابقه بازداشت یا زندانی و ۱/۶٪ تزریق مواد مخدر اقدام به خود حذفی نموده بودند (خود حذفی کل ۲/۹٪).

۱۲۴ نفر(۱۲/۴٪) از دوره پنجره در بعضی از بیماری‌های منتقله از خون آگاهی داشته، ۸۱۰ نفر(۸۱٪) اظهار بی‌اطلاعی کرده و ۶۶ نفر(۶/۶٪) به این سؤال پاسخ نداده بودند.

بحث

در این مطالعه ۱۰۰۰ نفر از اهداکنندگان گروه سنی ۳۰-۱۸ سال در شهر کرمان وارد مطالعه شدند(۳۹/۱٪). شایع‌ترین انگیزه اهداکنندگان، کمک به هم‌نوع در ۸۹۲ (۸۹/۲٪) نفر بود. انگیزه کمک به هم‌نوع(به عنوان یک انگیزه مثبت) با متغیرهای سن و جنس ارتباط معناداری نداشت. از اهداکنندگانی که با انگیزه کمک به هم‌نوع مراجعه نموده بودند، ۱۸۴ نفر آن‌ها(۱۸/۴٪) انجام آزمایش های رایگان و ۲۱۸ نفرشان(۲۱/۸٪) انجام آزمایش HIV را به میزان زیادی در انگیزه‌شان جهت اهدای خون مؤثر می‌دانستند. افراد با سابقه و مستمر با انگیزه بیشتری نسبت به افراد بار اول خون اهدا کرده بودند. انگیزه اهدا به قصد کاهش غلظت خون با متغیر وضعیت اهدا رابطه معنادار داشت(p= ۰/۰۱۹). اهداکنندگان مستمر (۵۴/۵٪) بیشتر از افراد با سابقه و بار اول، انگیزه اهدای خونشان کاهش غلظت خون بود.

بررسی انگیزه و رفتار اهداکننده ضروری است تا بتوان روش‌هایی برای جذب و تشویق اهداکنندگان سالم در طولانی مدت اتخاذ نمود. عوامل مختلفی همانند سن

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-10-10]

جمعیت در یک کشور، شاخص‌های سخت‌گیرانه عدم پذیرش اهداکننده و مدت زمان نگهداری محصولات خونی، نقش بسزایی دراین خصوص ایفا میکند(۱۹). سلامت و در دسترس قرار گرفتن خون و محصولات خونی به مقدار زیادی وابسته به اهداکنندگان مستمری است که انگیزه اغلب آنان نوع‌دوستی گزارش شده است(۲۰). در اکثر مطالعه‌ها اهداکنندگان بیان نموده بودند که از کمک به دیگران لذت می‌برند یا مسئولیت کمک به سایرین بر عهده آنان است(۲۱، ۱۸). ولی انگیزه انسانی در اهداکنندگان جوان ممکن است متفاوت بوده و انگیزه نوع‌دوستی در آن‌ها کمتر باشد(۲۲، ۲۰، ۱۸). هر چند در کشورهای مختلف و توسعه‌یافته، انگیزه و رفتار اهداکنندگان به رسوم و فرهنگ و مذهب و سطح تحصیلات آنان وابسته است(۱۵). چنانچه در مطالعه الفوزان از ۳۵۰ اهداکننده ۷۸/۶٪ آنان به دلیل نوع‌دوستی، ۷۱/۳٪ با عقاید مذهبی و ۷۴/۲٪ با عقاید ملی اهدای خون می‌نمودند و ۸۱/۹٪ موافق بودند که اهدای خون یک رفتار سلامتی است. در این مطالعه تعداد اهداکنندگان زیر ۳۰ سال ۱۵۱ نفر بود ولی مطالعه حاضر بیانگر ۱۰۰۰ نفر اهداکننده زیر ۳۰ سال سن است که(۸۹/۲٪) ۸۹۲ نفر آنان به دلایل نوع‌دوستی اهدای خون می‌نمایند. الفوزان عنوان نموده است که مذهب نقش بسیار مهمی در عربستان دارد و یک انگیزه بزرگ اهدای خون است، به طوری که در این مطالعه ۷۱٪ از اهداکنندگان باور دارند که اهدای خون یک وظیفه مذهبی است ولی در مناطق دیگر آن کشور این انگیزه به میزان بالاتر تا ۹۱٪ رسیده و به دلیل فتوایی بوده که در آن توصیه به اهدای خون جهت نجات جان انسان‌ها شده است(۲۳). در مطالعه دیگری که در نیجریه انجام شده، ۲۰/۳٪ جمعیت آنان باورهای مذهبی در این خصوص را قبول نداشتند(۲۴). فاکتور مذهب می‌تواند یک انگیزه مثبت یا منفی در اهدای خون باشد به طوری که جمع‌آوری خون در عبادت‌گاه‌ها شانس بیشتری برای جذب اهداکنندگان فاقدHIV ذکر شده است(۲۵).

گرچه در مطالعه حاضر راجع به باورهای مذهبی اهداکنندگان پرسشی مطرح نشده است ولی ۸۹/۲٪ اهداکنندگان کرمانی با انگیزه نوع‌دوستی اهدای خون نموده‌اند. در مطالعه دیگری که توسط ژاکوب و همکاران در تانزانیا انجام شد، انگیزه برگشت اهداکنندگان انجام آزمایش‌های عفونی و بررسی کلسترول و PSA در افراد بالای ۲۵ سال سن بود و در افراد زیر ۲۵ سال سن، انگیزه اهدای خون دریافت هدایا و پاداش‌هایی همانند بلیط بخت‌آزمایی مشاهده گردید(۲۶).

در مطالعه حاضر انگیزه انجام آزمایش‌های رایگان در ۱۸/۴٪ و انجام آزمایش HIV در۲۱/۸٪ اهداکنندگان مشاهده شد. در صورتی که انگیزه اهداکنندگان شیراز برای بررسی سلامتی در ۱۲/۹٪ از ۱۰۰۰۰ اهداکننده دیده شد که در مطالعه حاضر افزایش چشمگیری داشته است(۲۷).

در بعضی از مطالعه‌ها انگیزه مالی و گاهی دریافت یک روز مرخصی و یا وجود تیم‌های خونگیری در مکان‌های عمومی مشاهده شده و در تحقیقی که توسط سوآرز و همکاران و فرناندز و همکاران بر روی افراد جوانتر صورت گرفته، حس انجام وظیفه را انگیزه اهدای خون گزارش نموده‌اند(۳۰-۲۸، ۱۸، ۱۵). در واقع یک‌سری از عوامل روانی، فیزیولوژیک، سازمانی، دموگرافیک و اجتماعی بر روی اهدای خون مؤثر است(۳۱).

در تحقیقی که بین اهداکنندگان و جمعیت غیر اهداکننده صورت گرفته، ثابت شده است که علم افراد اهداکننده بیشتر از سایرین است(۳۲). گر چه در این مطالعه مقایسه‌ای بین جمعیت اهداکننده و غیر اهداکننده انجام نشده ولی ۸۴/۱٪ اهداکنندگان از شرایط اهدای خون آگاهی داشته‌اند. ۵۰/۸٪ آن‌ها از انواع آزمایش‌هایی که بر روی خون اهدایی انجام می‌پذیرد، ۳۱/۹٪ از اهداکنندگان از سیستم خود حذفی و ۱۲/۴٪ آن‌ها درخصوص دوره پنجره اطلاعات داشتند.

نتیجه‌گیری

اهداکنندگان مطالعه حاضر در رنج سنی ۳۰-۱۸ سال بودند و به نظر می‌آید آگاهی و علم آنان درخصوص اهدای خون و روش‌های انتقال بیماری‌ها کافی نبوده است. با توجه به این که افراد این رده سنی را اغلب دانشجویان تشکیل می‌دادند، لازم است به آن‌ها در بدو ورود به

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-10-10]

دانشگاه و حتی قبل از آن آموزش‌های لازم داده شود تا بتوانند به عنوان اهداکنندگان سالم مستمر در دراز مدت اهدای خون نمایند.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله از مدیریت محترم اداره کل انتقال خون استان کرمان آقای دکتر مهدی‌زاده در پشتیبانی و اجرای طرح‌های تحقیقاتی، خانم دکتر مقصودلو، آقای دکتر پاک‌گوهر و خانم زهرا معارف‌دوست و دیگر همکاران که مجری را یاری نموده‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نماییم.

References:

1- WHO. World Blood Donor Day; 2011. Available from: http://www.who.int/worldblooddonorday/en/.
2- Provan D. Better blood transfusion. BMJ 1999; 318(7196): 1435-6.
3- Gillespie TW, Hillyer CD. Blood donors and factors impacting the blood donation decision. Transfus Med Rev 2002; 16(2): 115-30.
4- Currie CJ, Patel TC, McEwan P, Dixon S. Evaluation of the future supply and demand for blood products in the United Kingdom National Health Service. Transfus Med 2004; 14(1): 19-24.
5- Greinacher A, Fendrich K, Alpen U, Hoffmann W. Impact of demographic changes on the blood supply: Mecklenburg-West Pomerania as a model region for Europe. Transfusion 2007; 47(3): 395-401.
6- Al-Drees AM. Attitude, belief and knowledge about blood donation and transfusion in Saudi population. Pakistan J Medical Sciences 2008; 24(1): 74-9.
7- Ferguson E. Predictors of future behaviour: a review of the psychological literature on blood donation. Br J Health Psychol 1996; 1(4): 287-308.
8- Zaller N, Nelson KE, Ness P, Wen G, Bai X, Shan H. Knowledge, attitude and practice survey regarding blood donation in a North western Chinese city. Transfus Med 2005; 15(4): 277-86.
9- Caspari G, Gerlich WH, Gürtler L. Paying for blood donation--still a risk? Vox Sang 2003; 85(1): 52.
10- Dhingra N. Blood safety in the developing world and WHO initiatives. Vox Sang 2002; 83 Suppl 1: 173-7.
11- Buciuniene I, Stonienë L, Blazeviciene A, Kazlauskaite R, Skudiene V. Blood donors' motivation and attitude to nonremunerated blood donation in Lithuania. BMC Public Health 2006; 6: 166.
12- Wiwanitkit V. Knowledge about blooddonation among a sample of thai university students. Vox Sang 2002; 83(2): 97-9.
13- Olaiya MA, Alakija W, Ajala A, Olatunji RO. Knowledge, attitudes, beliefs and motivations towards blood donations among blood donors inLagos, Nigeria. Transf Med 2004; 14(1): 13-7.
14- Mousavi F, Tavabi AA, Golestan B, Ammar-Saeedi E, Kashani H, Tabatabaei R, *et al*. Knowledge, attitude and practice towards blood donation in Iranian population. Transfus Med 2011; 21(5): 308-17.
15- Alfouzan N. Knowledge, Attitudes, and Motivations towards Blood Donation among King Abdulaziz Medical City Population. Int J Family Med 2014; 2014: 539670.
16- Bednall TC, Bove LL: Donating blood: a meta-analytic review of self-reported motivators and deterrents. Transfus Med Rev 2011; 25(4): 317-34.
17- Ferguson E, Atsma F, de Kort W, Veldhuizen I. Exploring the pattern of blood donor beliefs in first-time, novice, and experienced donors: differentiating reluctant altruism, pure altruism, impure altruism, and warm glow. Transfusion 2012; 52(2): 343-55.
18- Glynn SA, Schreiber GB, Murphy EL, Kessler D, Higgins M, Wright DJ, *et al*. Factors influencing the decision to donate: racial and ethnic comparisons. Transfusion 2006; 46(6): 980-90.
19- Charbonneau J, Cloutier MS, Carrier E. Whole blood and apheresis donors in Quebec, Canada: Demographic differences and motivations to donate. Transfus Apher Sci 2015; 53(3): 320-8.
20- Bednall TC, Bove LL. Donating blood: a meta-analytic review of self-reported motivators and deterrents. Transfus Med Rev 2011; 25(4): 317-34.
21- Sojka BN, Sojka P. The blood donation experience: self-reported motives and obstacles for donating blood. Vox Sang 2008; 94(1): 56-63.
22- Ferguson E, Atsma F, de Kort W, Veldhuizen I. Exploring the pattern of blood donor beliefs in first-time, novice, and experienced donors: differentiating reluctant altruism, pure altruism, impure altruism, and warm glow. Transfusion 2012; 52(2): 343-55.
23- Abdel Gader AG, Osman AM, Al Gahtani FH, Farghali MN, Ramadan AH, Al-Momen AK. Attitude to blood donation in Saudi Arabia. Asian J Transfus Sci 2011; 5(2): 121-6.
24- Okpara RA. Attitudes of Nigerians towards blood donation and blood transfusion. Trop Geogr Med 1989; 41(1): 89-93.
25- Chliaoutakis J, Trakas DJ, Socrataki F, Lemonidou C, Papaioannou D. Blood donor behaviour in Greece: implications for health policy. Soc Sci Med 1994; 38(10): 1461-7.
26- Jacobs B, Berege ZA. Attitudes and beliefs about blood donation among adults in Mwanza Region, Tanzania. East Afr Med J 1995; 72(6): 345-8.
27- Kasraian L, TorabJahromi SA. A motivation survey of blood donation in Shiraz Blood Transfusion Center. Sci J Iran Blood Transfus Organ 2004; 2(6): 73-81. [Article in Farsi]
28- Rugege-Hakiza SE, Glynn SA, Hutching ST, Bethel J, Nass CC, McEntire RL, *et al*. Do blood donors read

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-10-10]

and understand screening educational materials? Transfusion 2003; 43(8): 1075-83.
29- Belda Suárez IM, Fernández-Montoya A, Rodríguez Fernández A, López-Berrio A, Cillero-Peñuela M. How regular blood donors explain their behavior. Transfusion 2004; 44(10): 1441-6.
30- Fernández-Montoya A, López-Berrio A, Luna del Castillo JD. How some attitudes, beliefs and motivations of Spanish blood donors evolve over time. Vox Sang 1998; 74(3): 140-7.
31- Masser BM, White KM, Hyde MK, Terry DJ. The psychology of blood donation: Current research and future directions. Transfus Med Rev 2008; 22(3): 215-33.
32- United States Agency for International Development: Blood Donation in Moldova: Knowledge, Attitudes, and Practice in the General Population: Survey Final Report; 2011. Available from: http://aids.md/aids/files/342/reportcap-blood-donation-2007-en-ro.pdf.

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-10-10]

Sci J Iran Blood Transfus Organ 2017; 13(4): 340-347

Short Communication

Evaluation of the motivation and awareness of young blood donors in Kerman towards blood transfusion in 2010-2011

Chegini A.[1], Roohi B.[1,2]

[1]Blood Transfusion Research Center, High Institute for Research and Education in Transfusion Medicine, Tehran, Iran
[2]Kerman Regional Blood Transfusion Center, Kerman, Iran

Abstract

Background and Objectives

Since all of our blood donors are volunteer and unremunerated and our country is a young society, we aimed to evaluate the motivation and the effective motivating factors for blood donation in the youth.

Materials and Methods

This study was a cross sectional descriptive study. In this study, 1000 questionnaires were completed by donors during 2010-2011. Chi-square test and SPSS 11.5 software were used in analyzing data.

Results

The most common motivation of our donors was altruism (89.2%); 18.4% from these donors donated for the purpose of free of charge check up and 21.8% for HIV testing. The average age of studied cases was 24.6 with 82.1% of donors being male and the others 179 (17.9%) female.71.1% of donors were single and 33.4% had bachelor and upper degrees. Out of the participants, 84.1% had awareness of donation while 12.4% had no information about window period of infectious diseases.

Conclusions

The present study showed that donors had little awareness about blood transfusion and transfusion transmitted diseases. It is necessary to pay more attention to educational programs to change the youth into safe and regular blood donors.

Key words: Motivation, Donors, HIV

Received: 16 Feb 2016
Accepted: 23 Oct 2016

Correspondence: Roohi B., BS of Biology. Blood Transfusion Research Center, High Institute for Research and Education in Transfusion Medicine and Kerman Regional Blood Transfusion Center.
Postal Code: 7616859979, Kerman, Iran. Tel: (+9834) 33230712-6; Fax: (+9834) 33232523
E-mail: *batoolroohi@yahoo.com*

[Downloaded from bloodjournal.ir on 2026-10-10]